

Nr 740

Av herr Persson i Heden, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 58, angående övergång till högertrafik.*

I propositionen nr 58 föreslås att principbeslut nu skall fattas om övergång till högertrafik i Sverige. Trafikomläggningen förutsättes bli genomförd under år 1967. Kostnaderna för omläggningen har beräknats till omkring 400 milj. kronor, vilket belopp skulle erhållas genom en särskild beskattning av bilismen. I anslutning härtill föreslås i propositionen nr 59 en särskild trafikomläggningsskatt under vart och ett av budgetåren 1963/64 — 1966/67 med 20 kronor för motorcykel, 40 kronor för mindre personbil, 75 kronor för medelstor personbil och 100 kronor för större personbil, lastbil och buss.

Det kan inte bestridas, att oenhetliga trafikregler länderna emellan medför särskilda olycksrisker i den internationella landsvägstrafiken. Antalet gränspasseringar med motorfordon har under de senaste åren ökat kraftigt och kan förutsättas öka ännu snabbare under den närmaste framtiden. Då Sverige är det enda landet med vänstertrafik på den västeuropeiska kontinenten, framstår det som nödvändigt att övergång till högertrafik sker i vårt land. Det måste emellertid samtidigt stå klart, att en trafikomläggning under övergångsskedet kommer att innebära speciella olycksrisker i trafiken. Det är alltså en svår avvägningsfråga att avgöra när en sådan reform bör genomföras. Innan beslut fattas om övergång till högertrafik, måste garantier skapas för att de speciella olycksrisker som omläggningen medför under övergångsskedet kan effektivt motverkas. Härvid är det också angeläget att reformen bäres upp av en allmän folkmening. Inte minst bilisternas inställning i frågan måste anses ha en avgörande betydelse.

Frågan om övergång till högertrafik utreddes 1954 och blev därefter 1955 föremål för folkomröstning. Resultatet av folkomröstningen blev en mycket kraftig majoritet för vänstertrafikens bibehållande. Denna uppfattning omfattades av inte mindre än 82,9 procent av de röstande, medan 15,5 procent uttalade sig för övergång till högertrafik. Det är sannolikt att opinionen i frågan sedan dess förskjutits till förmån för högertrafiken. Någon undersökning av hur det verkligen förhåller sig härmed har emellertid inte gjorts. 1961 års utredning gällde endast kostnaderna för en trafikomläggning. Det kan inte anses klarlagt hur bilisterna ställer sig till frågan om principbeslut om trafikomläggning i det nu aktuella sammanhanget.

I propositionen nr 58 föreslås vissa åtgärder för en effektivare trafikövervakning och upplysningsverksamhet inför trafikomläggningen. Av ännu större betydelse för trafiksäkerheten under övergångsskedet måste emellertid anses vara, att vägarna i vårt land får en tillfredsställande beskaffenhet. Den standard som en stor del av våra vägar nu har är otvivelaktigt att betrakta som ett hinder för en övergång till högertrafik. I propositionen har denna fråga inte närmare berörts. Det framstår som nödvändigt att frågan om en snabb upprustning av våra vägar bringas till en tillfredsställande lösning, innan beslut fattas om övergång till högertrafik.

Särskilt anmärkningsvärt får det anses vara, att grunderna för finansieringen av reformen inte blivit närmare utredda. 1954 års kommitté föreslog, att trafikomläggningen skulle finansieras genom särskilda tilläggs-skatter på bensen och motorbrännolja med 3 öre per liter under fyra år. 1961 års utredning har inte närmare prövat frågan men konstaterat, att en tilläggs-skatt av 2 öre per liter bensen och motorbrännolja under en tid av fem år skulle vara tillräcklig för kostnaderna. En hel del remissinstanser har emellertid uttalat sig för att kostnaderna för reformen inte alls eller endast till viss del bör bäras av bilismen. I stället bör enligt deras mening kostnaderna helt eller delvis bestridas med allmänna skattemedel. I propositionen nr 59 föreslås emellertid, såsom ovan framhållits, att kostnaderna skall bestridas genom en särskild trafikomläggningsskatt på bilismen. Förslaget i propositionen är inte baserat på någon egentlig utredning av frågan. Principiellt torde det inte kunna hävdas, att kostnaderna för en trafikomläggning skall betalas av enbart bilismen.

Frågan om övergång till högertrafik har varit aktuell i vårt land i mer än trettio år. Utvecklingen inom den internationella landsvägstrafiken gör det angeläget att ett beslut i frågan kommer till stånd. De i de föreliggande propositionerna framlagda förslagen måste emellertid anses otillräckligt underbyggda för beslut i det aktuella sammanhanget. Det synes nödvändigt, att en grundlig utredning snarast kommer till stånd såväl av förutsättningarna för en övergång till högertrafik som av de lämpligaste grunderna för en finansiering av en sådan reform.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen, med avslag på propositionen nr 58, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning av förutsättningarna för övergång till högertrafik i vårt land och av lämpliga grunder för finansiering av en sådan reform.

Stockholm den 19 mars 1963

Arne Persson
i Heden